

Protokół posiedzenia Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego
z dnia 13 grudnia 2024 r.

UNIwersytet SZCZECIŃSKI
RADA NAUKOWA
Wydziału Prawa i Administracji
ul. G. Narutowicza 17A, 70-240 Szczecin
tel. 91 444 28 26

N-SN07-001-29/2024

PROTOKÓŁ
posiedzenia
Rady Naukowej
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Szczecińskiego
- obrona rozprawy doktorskiej
mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarny
13 grudnia 2024 r. (piątek)
godz. 12:30

**PROTOKÓŁ
POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO W DNIU 13 grudnia 2024 r.**

Głos zabrał - w imieniu Przewodniczącego Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego - dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US, (zwany w dalszej części protokołu Przewodniczącym), który po otwarciu posiedzenia powitał członków Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz osoby uczestniczące w posiedzeniu oraz poinformował, że posiedzenie poświęcone jest publicznej obronie rozprawy doktorskiej mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarna pt. „Egzekucja sądowa z nieruchomości jako sposób egzekucji świadczeń pieniężnych”.

Część JAWNA

Przewodniczący poinformował, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji US na posiedzeniu w 12 kwietnia 2019 r. wszczęła przewód doktorski Pani mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarna. *Przewodniczący* poinformował, że funkcję Promotora rozprawy doktorskiej pełni dr hab. Kinga Flaga- Gieruszyńska, prof. US, a funkcję promotora pomocniczego pełni dr hab. Ewa Kowalewska, prof. US. *Przewodniczący* przedstawił i powitał Recenzentki pracy: dr hab. Annę Kościółek, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski) oraz prof. dr hab. Agnieszkę Laskowską- Hulisz, prof. UMK (Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Przewodniczący stwierdził *quorum*.

Przewodniczący przedstawił sylwetkę Doktoranta wskazując, że mgr Zuzanna Tokarzewska- Żarna jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, a studia na kierunku Prawo ukończyła w 2008 r. Pracę magisterską pt. „Egzekucja ze statków morskich” napisała pod kierunkiem dr. hab. Kingi Flagi- Gieruszyńskiej, prof. US. Otrzymała aplikację radcowską przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie, którą zakończyła pozytywnym egzaminem radcowskim w 2015 r. W tym samym roku założyła kancelarię radcy prawnego, a od 2017 r. jest zatrudniona na stanowisku radcy prawnego w ENEA Operator Sp. z o.o. Jest autorką kilku publikacji, w tym książkowych, m.in. Komentarz do Kodeksu postępowania administracyjnego, Ochrona danych osobowych w spółdzielni i wspólnocie mieszkaniowej.

Przewodniczący poprosił Doktoranta o przedstawienie głównych tez rozprawy doktorskiej.

Głos zabrała mgr Zuzanna Tokarzewska- Żarna i wygłosiła autoreferat, który stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Przewodniczący podziękował pani mgr Zuzannie Tokarzewskiej- Żarna. Następnie poprosił Recenzentki o zabranie głosu, wskazując, że recenzje zostały przedstawione Radzie Naukowej i znana jest ich treść, prosząc o przedstawienie konkluzji zawartych w tych recenzjach.

Głos zabrała Recenzentka dr hab. Anna Kościółek, prof. UR, która przybliżyła najważniejsze wnioski recenzji. Recenzentka pozytywnie oceniła wybór tematu pracy, wskazując, że egzekucja z nieruchomości jest jednym z najczęściej stosowanych i najskuteczniejszych sposobów egzekucji, który jest przy tym bardzo skomplikowany i złożony. Jest to temat, z którym zarówno nauka, jak i praktyka zmagają się z wieloma problemami. Jest to temat mający duże znaczenie praktyczne. Ustawodawca szuka ciągle nowych rozwiązań, które mają służyć zwiększeniu efektywności tego sposobu egzekucji. To przekłada się na kolejne nowelizacje przepisów. W 2023 r. chociażby pojawiły się liczne istotne zmiany w ramach przepisów regulujących egzekucję z nieruchomości. Pojawiła się potrzeba usystematyzowania i uaktualnienia wiedzy związanej z tym sposobem egzekucji. Tę potrzebę realizują praca doktorska Doktorantki.

Dalej Recenzentka wskazała, że teza została sformułowana w sposób precyzyjny i niebudzący wątpliwości. Na potrzeby udowodnienia tej tezy autorka w poszczególnych częściach pracy formułuje dodatkowe tezy i pytania. Pewnym mankamentem jest to, że pewne tezy i pytania nie zostały sformułowane we wstępie. Jeżeli chodzi o metodologię badań, która została zastosowana w pracy, to wybór metod badawczych dokonanych przez Doktorantkę zasługuje na pozytywną ocenę. Niedosyt budzi dość oszczędny opis tych metod we wstępie wprowadzającym do rozprawy. Struktura rozprawy jest zasadniczo prawidłowa, odpowiada badanej tematyce. Zgłosić można pewne wątpliwości w kwestii ujęcia opisu i oszacowania w ramach jednego rozdziału, razem z analizą etapu zajęcia. Przechodząc do uwag merytorycznych Recenzentka wskazała, że należy docenić, że autorka podeszła do tematu w sposób bardzo ambitny. Nie ograniczyła rozważań tylko do jednego etapu egzekucji z nieruchomości, wręcz przeciwnie- podjęła próbę kompleksowej analizy. Można mieć zastrzeżenia co do tej kompleksowości z uwagi na wielość wątków podjętych w pracy. Recenzentka wskazała, że przy ewentualnej publikacji rozprawy Doktorantka mogłaby rozważyć dokonanie pewnych ograniczeń bardzo obszernego wprowadzenia, przy jednoczesnym rozbudowaniu uwag merytorycznych. Zakres pracy miejscami wydaje się szerszy niż powinien być. W pracy pojawiają się obszerne fragmenty, które wykraczają poza zakres prawidłowe rozumienie pojęcia „egzekucji”, a dotyczą szeroko pojętego „postępowania egzekucyjnego”. Widać to choćby jak spojrzymy na rozdział 3.

Konkludując, Recenzentka pokreśliła, że jej uwagi polemiczne, czy zastrzeżenia wskazane w recenzji nie podważają wysokich walorów naukowych pracy. Praca zasługuje na pozytywną ocenę, choćby z uwagi na swą aktualność oraz właściwy poziom merytoryczny. Recenzentka wskazała, że praca może stanowić podstawę nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

Recenzentka sformułowała pod adresem Doktorantki następujące pytania:

1. Proszę ocenić wprowadzenie funduszu żelaznego z perspektywy podstawowej tezy badawczej? Czy ustawodawca wprowadzając tą instytucję pamiętał o celu egzekucji

sądowej, o tym, aby należycie chronić wierzycieli (wszystkich wierzycieli, nie tylko wierzycieli alimentacyjnych), i czy pamiętał o zapewnieniu należytej ochrony dłużnikowi (zwłaszcza takiemu, który będzie regularnie wypełniał ciężący na nim obowiązek alimentacyjny)?

2. Wobec kogo w aktualnym stanie prawnym przepis art. 930 § 1 k.p.c. powoduje bezskuteczność umowy przenoszącej własność zajętej nieruchomości? Czy są ograniczenia wobec wierzycieli, którzy mogą się przyłączyć do egzekucji z takiej nieruchomości? Czy są jakieś ograniczenia co do przysługujących im wierzytelności? Jak Doktorantka ocenia to rozwiązanie z perspektywy podstawowej tezy badawczej i z perspektywy sytuacji, w jakiej znalazł się nabywca takiej zajętej nieruchomości?

Głos zabrali Przewodniczący, który podziękował Recenzentce oraz poprosił drugą Recenzentkę o zabranie głosu.

Głos zabrała Recenzentka dr hab. Agnieszka Laskowska-Hulisz, prof. UMK, która podziękowała za powierzenie jej roli recenzenta w przewodzie doktorskim. Część uwag przekazała już prof. Kościółek. Recenzentka podzieliła pogląd prof. Kościółek o trafności wyboru tematu pracy doktorskiej przez Doktorantkę. Jest to problematyka ważna, skomplikowana i złożona. Autorka pracy podeszła do tematu bardzo szeroko, ponieważ zajęła się nie tylko egzekucją z nieruchomości sensu stricto, ale także egzekucją z ułamkowej części nieruchomości, użytkowania wieczystego, a także uproszczoną egzekucją z nieruchomości. To z jednej strony pozwoliło na szerokie omówienie tematu, a z drugiej zmusiło do ogólnego omówienia pewnych zagadnień. Przełożyło się to na wiele wątków, które nie zostały szeroko omówione.

Recenzentka stwierdziła, że wybór tematu pracy był aktualny. Recenzentka pozytywnie oceniła podział każdego rozdziału na wstęp i rozwinięcia. Wskazała, że brakowało wyjaśnienia dlaczego pomimo tak wielu publikacji autorka podjęła się tego tematu, jak również dlaczego włączyła do tematu również egzekucję z ułamkowej części nieruchomości, czy z użytkowania wieczystego. Jeśli chodzi o zastosowane metody badawcze to podzieliła uwagi prof. Kościółek, a nadto wskazała, że jest to jedna z niewielu prac, w których zastosowano metodę historycznoprawną. Prawidłowo została wykorzystana metoda prawnoporównawcza, ale Doktorantka nie wskazała, dlaczego podjęła się porównania z porządkiem francuskim, niemieckim i austriackim. Tym niemniej same rozważania prawnoporównawcze są ciekawe i prawidłowe. Podsumowując, Recenzentka wskazała, że praca spełnia wymagania stawiane pracom doktoranckim przez ustawodawcę i może być podstawą nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

Recenzentka sformułowała pod adresem Doktorantki następujące pytania:

1. Co legło u podstaw uznania ujęcia egzekucji uproszczonej z nieruchomości za tryb prowadzenia egzekucji sądowej, a nie sposób egzekucji z nieruchomości?

2. Jakie znaczenie ma zasada proporcjonalności w postępowaniu egzekucyjnym i czy Doktorantka traktuje ją w kategorii zasady. Jeśli tak to jak ją Doktorantka ujmuje, rozumie i jakie ma ona znaczenie z punktu widzenia postępowania egzekucyjnego ?

Następnie Przewodniczący otworzył dyskusję, a także przypomniał, że pytania Doktorantowi może zadawać każda osoba obecna na posiedzeniu Rady.

Głos zabrał dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US, który zadał pytanie związane z nowelizacją art. 948 §1 k.p.c., a mianowicie przepisu dotyczącego podstawy oszacowania wartości nieruchomości, która ma być przedmiotem postępowania egzekucyjnego. **Dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US** poprosił o dokonanie przez Doktorantkę oceny tej nowelizacji, w szczególności poprzez odwołanie się do ustawy o gospodarce nieruchomościami i rozwiązania, które jest tam przyjęte, oraz możliwość posłużenia się takim operatem przygotowanym na potrzeby obrotu rynkowego.

Głos zabrał Doktorant i udzielił odpowiedzi na zadane pytania.

W odpowiedzi na pytania dr hab. Anny Kościółek, prof. UR:

Odnosząc się do pytania dotyczącego funduszu żelaznego to wskazać należy, że instytucję tę uznać należy co najmniej za kontrowersyjną, mając na uwadze, że fundusz żelazny zabezpiecza należności jeszcze niewymagalne. Kolejną kwestią jest wysokość takiego funduszu, mianowicie wartość minimalnego wynagrodzenia za pracę w skali roku - na każdego wierzyciela prowadzącego egzekucję należności alimentacyjnych- z kwoty, która pozostała po zaspokojeniu wierzytelności. Idea tej instytucji jest słuszna- celem jest ochrona podmiotów słabszych. Natomiast w kontekście tezy badawczej należy mieć na uwadze ochronę wierzyciela, jak i dłużnika, stąd można sformułować postulat *de lege ferenda*, aby pozostawić zabezpieczenie tej nadwyżki, żeby wierzyciele jednak zostali zaspokojeni. Pozostaje jeszcze kwestia zabezpieczenia dłużnika. Wydaje mi się, że można się zainspirować regulacją z austriackiego rozwiązania dotyczącego wspólnoty mieszkaniowej, która polega na tym, że jeżeli nie starczy środków na zaspokojenie to obowiązek ten przechodzi z mocy prawa na nabywcę nieruchomości.

Przechodząc do drugiego pytania, jeżeli chodzi o skutki rozporządzenia nieruchomością po jej zajęciu to do lipca 2023 r. co do zasady takie rozporządzenie nieruchomością nie było skuteczne w stosunku do wierzycieli dłużnika, natomiast od lipca zeszłego roku ustawodawca dał podstawy, aby kolejni wierzyciele dłużnika będącego zbywcą nieruchomości mogli przyłączać się do egzekucji sądowej z nieruchomości. W ocenie Doktorantki takie rozporządzenie nieruchomością powinno być bezskuteczne w stosunku do wierzycieli dłużnika- zbywcy i zmianę tę oceniam jako słuszną. Natomiast jeśli chodzi o wierzycieli nabywcy to ustawodawca wskazuje, że zajęcie nieruchomości jest dopuszczalne, ale postępowanie egzekucyjne z udziałem wierzycieli nabywcy jest zawieszane do momentu zakończenia postępowania przy udziale wierzycieli zbywcy. Ponadto ustawodawca wskazuje, że w przypadku prawomocności

postanowienia udzielenia własności dochodzi do umorzenia postępowania w stosunku do wierzycieli nabywcy takiej nieruchomości. Jeśli chodzi o ograniczenia wierzytelności to w tym przypadku nabywca odpowiada za nieruchomość, jaką nabył.

W odpowiedzi na pytanie dr hab. Agnieszki Laskowskiej- Hulisz, prof. UMK:

Odnosząc się do uproszczonej egzekucji, Doktorantka wskazała, że w literaturze przedmiotu jest spór co do tego, czy uproszczona egzekucja sądowa jest sposobem egzekucji świadczeń pieniężnych, natomiast po analizie przepisu i literatury przedmiotu w tym zakresie wydaje mi się, że to nie jest sposób, ponieważ sposób dotyczy skierowania egzekucji do konkretnego składnika majątkowego, a zarówno w przypadku egzekucji sądowej z nieruchomości, jak i egzekucji uproszczonej z nieruchomości mamy tutaj do czynienia z nieruchomością. Stąd nie jest to sposób, natomiast kwestią wymagającą analizy jest to, czy jest to tryb. Słusznie wskazuje się, że jest to pojęcie bardziej związane z postępowaniem rozpoznawczym, więc wydaje mi się, że jest to rodzaj egzekucji sądowej z nieruchomości.

Przechodząc do drugiego pytania dotyczącego zasady proporcjonalności Doktorantka wskazała, że rzeczywiście ta zasada proporcjonalności dotyczy stosowania sposobu egzekucji świadczeń pieniężnych adekwatnego do zadłużenia, jakie powinno być spełnione. Ustawodawca, dokonując nowelizacji w 2015 r. wskazał, że wszczęcie egzekucji sądowej obejmuje wszelkie dopuszczalne sposoby egzekucji świadczeń pieniężnych, ale z wyłączeniem egzekucji sądowej z nieruchomości, bo to jest sposób najbardziej uciążliwy. Mając na uwadze, że obowiązek stosowania zasady proporcjonalności jest nałożony na organ egzekucyjny, komornik po analizie sytuacji dłużnika będzie stosował odpowiedni sposób egzekucji, żeby zachować balans pomiędzy zaspokojeniem wierzyciela a sytuacją dłużnika.

W odpowiedzi na pytanie dr. hab. Mariusza Nawrockiego, prof. US:

Doktorantka wskazała, że jeśli chodzi o posłużenie się operatem szacunkowym to jest ona sporządzania przez biegłego sądowego. Zdaniem Doktorantki, słusznie ustawodawca wprowadza możliwość, by wartość nieruchomości została oceniona. Ma to pozytywny wpływ.

Dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US uzupełnił pytanie:

A co do pierwszej części tego przepisu, gdzie ustawodawca wprost wskazał, żeby korzystać z ustawy o gospodarce nieruchomościami, by „aktualizować” operat. Co Pani sądzi o wprowadzeniu tego wprost do Kodeksu postępowania cywilnego?

W odpowiedzi na uzupełnione pytanie dr. hab. Mariusza Nawrockiego, prof. US:

Doktorantka uznała, że to słuszne rozwiązanie, że ustawodawca odwołał się do ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Głos zabrał Przewodniczący, kierując do uczestników posiedzenia zapytanie o ewentualne dalsze pytania bądź chęć wypowiedzi. W związku z brakiem dalszych zgłoszeń **Przewodniczący** zamknął dyskusję. Następnie poinformował uczestników posiedzenia, że

dalsza część obrad ma charakter niejawny i poprosił osoby nieuprawnione oraz Doktorantkę o opuszczenie sali.

CZĘŚĆ NIEJAWNA

Głos zabrał Przewodniczący i otworzył dyskusję nad oceną przebiegu publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarny.

Głos zabrała Recenzentka, dr hab. Anna Kościółek, prof. UR [REDACTED]

Głos zabrała Recenzentka, dr hab. Agnieszka Laskowska- Hulisz, prof. UMK, [REDACTED]

Głos zabrał dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US, [REDACTED]

Głos zabrał Przewodniczący, który zarządził głosowanie w sprawie uchwały o przyjęciu publicznej obrony rozprawy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarna.

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarny

Uprawnionych: 16

Obecnych: 11

Głosy nieważne: 0

lp.	imię i nazwisko	tak	nie	wstrzymał się
1.	mgr Zuzanna Tokarzewska-Żarna	9	1	1

Przewodniczący stwierdził, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego przyjęła publiczną obronę rozprawy doktorskiej mgr Zuzanny Tokarzewskiej- Żarny.

Głos zabrał Przewodniczący, informując o kolejnym głosowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora, skierował do uczestników posiedzenia pytanie o chęć wypowiedzi zanim zostanie zarządzane głosowanie w tej sprawie. Nikt z obecnych na posiedzeniu nie wyraził woli zabrania głosu, po czym nastąpiło przejście do głosowania.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne mgr Zuzannie Tokarzewskiej-Żarnie

Uprawnionych: 16

Obecnych: 11

Głosy nieważne: 0

lp.	imię i nazwisko	tak	nie	wstrzymał się
1.	mgr Zuzanna Tokarzewska-Żarna	9	1	1

Przewodniczący stwierdził, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego nadała mgr Zuzannie Tokarzewskiej- Żarna stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne.

CZEŚĆ JAWNA

Głos zabrał Przewodniczący i poinformował Doktorantkę, że Rada Naukowa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego podjęła dwie uchwały. W pierwszej przyjęła publiczną obronę rozprawy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Tokarzewskiej-Żarnej, a następnie w drugiej uchwale, Rada postanowiła nadać Pani mgr Zuzannie Tokarzewskiej-Żarnej stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne. Podkreślił, że uchwała ta wchodzi w życie z chwilą jej podjęcia, serdecznie gratulując dr Zuzannie Tokarzewskiej-Żarnej.

Głos zabrała dr Zuzanna Tokarzewska-Żarna, która podziękowała Recenzentom za poświęcony czas, za cenne uwagi, a także pani Promotor dr. hab. Kindze Fladze-Gieruszyńskiej, prof. US, a także dr hab. Ewie Kowalewskiej, prof. US. Podziękowała także rodzinie.

Głos zabrał Przewodniczący, który pogratulował Pani Promotor, podziękował Recenzentkom rozprawy doktorskiej za trud przygotowania recenzji, jak też za udział w dzisiejszym posiedzeniu Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz wszystkim zebranym, a następnie - wobec wyczerpania porządku obrad - zamknął posiedzenie Rady.

Protokolant

dr Ewa Jędrzejewska

W imieniu Przewodniczącego Rady Naukowej
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Szczecińskiego

dr hab. Mariusz Nawrocki, prof. US

Załącznik:

1. autoreferat.